

## **RAPORT**

### **PRIVIND SITUAȚIA RESPECTĂRII ETICII UNIVERSITARE ȘI A ETICII ACTIVITĂȚILOR DE CERCETARE ȘTIINȚIFICĂ PENTRU ANUL 2022**

În mediul universitar, etica este evidențiată pe de-o parte de obligațiile morale ale profesorului și pe de altă parte, de îndatoririle morale ale studentului. Profesorul, prin meseria pe care o practică își însușește respectarea tuturor normelor sociale, ale regulamentelor interne ale instituției în care își desfășoară activitatea, precum și a exigențelor pedagogice în educația deontologică. Pe de altă parte, obligația morală a studentului este cea de a studia disciplina la care s-a înscris, de a respecta regulamentul intern, normele sociale, de a se prezenta la cursuri conform așteptărilor profesorului

Etica presupune o atitudine de reflectare critică și obiectivă, o examinare sistematică a modului de viață și asumarea unui comportament moral. Totodată, etica se referă la motivația morală care stă la baza gândirii, acțiunii, comportamentului nostru și furnizează criteriile raționale pentru deciziile/alegerile noastre morale.

Etica se referă la standardele de conduită ce indică modul în care ar trebui să se comporte subiecții pe baza principiilor etice și valorilor de bază sau universale.

A fi moral nu înseamnă să faci ceea ce simți, ci să faci ceea ce știi că trebuie sau ce îți dictează conștiința.

**Principiile etice sunt norme sau directive de nivel superior**, în cadrul unei societăți, care sunt în concordanță cu principiile morale și care constituie standarde înalte de comportament moral sau atitudini

Profesionalismul academic se referă la angajarea întregului corp academic în aplicarea nu numai a cunoștințelor, aptitudinilor și competențelor profesionale corespunzătoare, dar și acelor trăsături de caracter care încurajează aderarea la toate principiile etice.

*Primatul meritocrației* presupune recunoașterea, cultivarea, recompensarea realizărilor, valorii și calității personale/colective și încurajarea unor calități precum:

eficacitatea, eficiența și performanța; dedicarea față de profesie și față de studiu; talentul și creativitatea; loialitatea față de instituție și membri comunității academice.

*Frauda academică* constituie o încălcare a principiului integrității în cercetarea științifică și creația universitară și reprezintă un concept care cuprinde: falsificarea unor date sau informații provenite din procesul de cercetare; sabotarea lucrărilor altora prin împiedicarea acestora să-și finalizeze lucrarea; înșelarea sau coruperea în vederea obținerii unor avantaje academice; favoritismul aplicat unei persoane în dauna alteia.

*Plagiatul*, copiatul, „fabricarea rezultatelor de cercetare sau tentativele de corupere, alături de alte comportamente incorecte, sunt practici declarate inacceptabile în codul de etică. Respectarea proprietății intelectuale, a drepturilor de autor și a standardelor de integritate academică sunt reglementate printr-un cod de etică, numărându-se printre criteriile de care se ține cont în evaluarea studenților doctoranzi. Încălcarea proprietății intelectuale, a drepturilor de autor și a standardelor de integritate academică este inadmisibilă și sancționabilă, chiar dacă s-a produs involuntar. Respectarea proprietății intelectuale este o obligație profesională a tuturor membrilor comunității academice (studenți, masteranzi, personal didactic și didactic auxiliar, iar încălcarea sa este sancționată cu pedepse care pot include exmatricularea, demiterea sau întreruperea colaborării.

Toate aceste aspecte sunt tratate și în legislația, în vigoare, din România. Astfel, Legea educației naționale numărul 1/2011, actualizată, prezintă în articolul 98, alineatul 2, obligativitatea fiecărei instituții de învățământ de a avea un consiliu profesoral care să stabilească un Cod de etică profesională și să monitorizeze aplicarea acestuia. În legea educației naționale termenul de "etică" apare ca un leitmotiv, având, de altfel, o întreagă secțiune dedicată, denumită "Etica universitară". Această secțiune trasează liniile formării comisiei de etică universitară, atribuțiile ei, funcționarea și principalele abateri de la buna conduită în cercetarea științifică și activitatea universitară.

Aceste prevederi ale legii și obligativități sunt respectate și de către Universitatea Bogdan Vodă din Cluj-Napoca și implicit de către subunitățile sale. Astfel, Codul de etică al Universității prezintă o serie de articole privind respectarea valorilor și a principiilor etice generale.

Prin cod Universitatea asigură membrilor săi libertate academică deplină, aceștia fiind protejați împotriva constrângerilor politice, religioase, economice, precum și împotriva cenzurii, manipulărilor și persecuțiilor.

Codul de etică al Universității recunoaște rezultatele membrilor săi la autonomie personală, susține libertatea de exprimare, precum și accesul nemijlocit la informații.

Pe lângă cele enunțate, este de menționat și faptul că onestitatea și corectitudinea intelectuală sunt valori etice promovate de Universitatea Bogdan Vodă din Cluj-Napoca, întrucât în absența lor, rolul Universității nu ar mai fi acela de a educa minți tinere, de a forma oameni de bază și caractere juste, evaluarea nu ar mai fi făcută obiectiv și corect de către profesori pentru fiecare student în parte. O evaluare trebuie să releve nivelul de pregătire al unui student, precum și o treabă bine făcută din partea profesorului.

Profesorii dau dovadă de etică și de respectarea Codului în sine, prin învățarea continuă, prin transpunerea lui în pielea studentului, fiind mai întâi de toate un partener de învățare, nu o autoritate a carui menire este să predea adevărul absolut.

Codul de etică al Universității Bogdan Vodă din Cluj-Napoca subliniază un aspect foarte important din punct de vedere psihologic (moral) și anume acela de furt intelectual. Textul menționează faptul că încălcarea proprietății intelectuale și a drepturilor de autor poate fi definită ca orice reproducere completă sau incompletă a unor contribuții intelectuale.

De asemenea, este evidențiat faptul că, în cazul furtului intelectual, responsabilitatea morală poate fi împărțită, așadar, există o responsabilitate morală nu numai a celor care încalcă drepturile de autor, ci și a tuturor celor ce constată, anunță sau discută public prezumtive abateri de la normele de integritate academică. Pentru respectarea eticii academice, orice constatare a unor lezări aduse proprietății intelectuale trebuie făcută neîntârziat, cu toate precizările pertinente pentru acest caz, precum și furnizarea tuturor dovezilor necesare.

Subiectele referitoare la etica universitară ori buna conduită în cercetarea științifică sunt de mare actualitate în prezent, fiind de notorietate cazurile amplu mediatizate de încălcare a regulilor de cercetare academică, iar plagiatul este una din aceste situații, de aceea la nivel de instituție s-a stabilit admiterea unui procent de plagiarism cuprins între 15% - 20% pentru lucrările de licență elaborate de studenții universității, verificate de către coordonatorul științific prin intermediul unui program anti-plagiat.

Universitatea Bogdan Vodă din Cluj-N promovează, de altfel, un climat de respect și responsabilizare a propriilor membrii, prin angrenarea acestora în diverse proiecte care implică societatea, prin orientarea programelor de studii și de cercetare către nevoile societății, prin implicarea acestora în proiecte civice, umaniste, în anumite zone în care se constată că sunt necesare fapte sociale.

Codul de etică acordă un articol unor caracteristici morale foarte importante- respectul și toleranța. Aceste caracteristici sunt promovate constant, în scopul creării unui climat favorabil și armonios, în vederea întreținerii relațiilor inter-umane dintre membrii

Universității. Sunt scoase în evidență și trăsăturile de caracter pe care Universitatea le condamnă, care, de altfel, contravin în totalitate normelor etice promovate, precum: hărțuirea, abuzul, hărțuirea sexuală, intimidarea, umilirea, comportamentul insultător, manifestat prin expresii peiorative, înjositoare, abuzul de putere.

În anul 2022, Comisia de Etică a Universității ”Bogdan Vodă” din Cluj-Napoca nu a primit nicio sesizare spre soluționare

Componența Comisiei de Etică:

1. Conf.univ.dr. PĂCURAR CORINA - președinte
2. Cons.juridic BUT-CĂPUȘAN AVRAM – vicepreședinte
3. Lect.univ.dr. PURDEA LAURA-ANDREEA - membru
4. Economist BUDUȘAN LAVINIA-MARGARETA – membru
5. Student, Drept III-IF: BONTEA LAURA – membru

**PREȘEDINTE**

**Conf.univ.dr. PĂCURAR CORINA**